

Előzetési árak:

Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 25 „
Neptanítóknak egész évre 3 „ „	

Hirdetési díjak

a legutányosabban számítottak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda.
hova a lap szellemi részét illető kérdéseknek intéződik:
ÁLLAMI TANITÓKÉPEZÉSBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadjanak el. Kéziratok nem adhatnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — N á n a y L a j o s könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 5 kr.

Az országos iparos congressus.

A fővárosi vigadó nagy terme ritka jelenetnek volt mult hó utolsó és a hó első napján tanúja, midőn ott több mint 500 iparos s mintegy 150 érdeklött az országos iparos-gyűlésen megjelent.

Már magában igen fontos tény, hogy az iparosok önmaguk jól felfogott érdekében csoportosulnak, hogy iparunk hanyatlásának okairól s felvirágzása feltételeiről országsszerte tanácskoznak s az országos iparos gyűlés által bajaik orvoslására az illetékes körök figyelmét felkeltik; még jelentékenyebbé lesz azonban ezen mozgalom, ha figyelembe vesszük, hogy a gyűlésen a felsőbb rangú grófok és bárók, tekintélyes országgyűlési képviselők, fővárosi notabilitások s az összes sajtó képviselői is megjelentek.

Legfontosabbá lesz mégis azon fontos határozatok és eszmecserék által, melyekben az iparos congressus üdvös eredményét szemléljük.

Mindenek előtt az ipartörvény módosítása került szónyegre, s az iparos gyűlés egyhangulag kimondotta, hogy annak átvizsgálása és gyökeres módosítása szükséges. Arra nézve is teljes megállapodás jött létre, hogy az ipartársulathoz lépés legyen mindenre kötelező, hogy a segédek és tanoncok szakmabeli képzése szigorúbbá ellenőrizendő.

Hasonló fontossággal bír a létesítendő szervezet kérdése, mire nézve ipartársulatok mellé egyes központokon

iparkamarák felállítását s a fővárosban központi ipartársulatok szervezését mondták ki szükségesnek.

Szintén az ipartörvény módosítására vonatkozik az ipartársulatok hatáskörének tágítása, hogy az ipartársulat több befolyást nyerjen az iparostanonczok képzésére, a segédek viszonyainak szabályozására s a tanult szakiparosok igazolására.

Mindenzen pontok élénk vitákra és eszmecserékre adtak alkalmat, melyeknél a higgadt komolyság és indokolt szakértelem nyert mindig kifejezést. Szintén élénk eszmecserére adott alkalmat az iparos szakoktatás kérdése is, melynek országos rendezése fog az országgyűléstől kérvényezettetni s ennek vezetésével egy országos központi tanács fogna megbízni. A szakoktatás oly formán volna szervezendő, hogy a kezdő tanoncok számára: ipariskolák, a kezdő segédek számára tovább képző iskolák, a magas ismereteket igénylő iparágak számára ezenfelül ipar közép iskolák és felsőbb műipariskolák volnaak felállítandók.

Még emel is fontos tárgy volt az iparszövetkezetek kérdése. Itt minden az iparosok buzgóságától függ, miért is az összes iparegyletek felfognak hivatni, hogy kölcsönpénztárakat, nyersanyag beszerzési szövetkezeteket, árucarnokokat és közös termelő szövetkezeteket létesíteni iparkodjanak.

Szóba jött ezután a budapesti országos kiállítás, az állami szükségletek fedezése, s a vásártígy rendezése. Elfogadtattott, hogy 1882-ben Budapesten országos kiállítás

T Á R C S A.

Tátrafüredí kirándulás.

Ama heglánczolat, mely Szepesmegyét éjszak-nyugoti részről körülövedzi „Tátra” vagy „Kárpát” nével jeleztetik, mely nagyrészt sok éven át terra incognita volt nemcsak itt édes hazánkban, de a külföld természetbúvárai előtt is. Jelenleg azonban — hála a kor haladási géniuszának — lényegesen változott e tészedő állapot.

Vasut szel át e gyönyörű hegyesség lejtőjének mentében elterülő vig kinézésű völgyeket s virányokat, baráti látogatásra híván még az elfáradt utazót, ki Oderbergen, vagy Budapesten át a Poprad-Felkai indóházban kiszáll, s utját Nagy-Szalókon* át Tátrafürednek veszi, a hol pár napra szállást vesz, hogy a magyar alpeseket közelebből megismerje.

Valóban a zordon Kárpátoknak fenyes, vadregényes tája, sok csupasz szirtfokai és hegyhasadékaival, melyek — mint szerkesztő barátom jól tudja — méhökben a legszebb havasi virágokat rejtik — sajátságos vonzerővel bírnak; nagyszerűségük s változatosságuk hatalmasan megragadja a kedélyt. Melyike az utazók

* A hol a plebánus, e sorok írója, igen szívesen fogadja, ha kedve van lezállani s hozzá betekinteni. Probatum est! Szerk.

pak, ki a Tátrát bejárta, felejtetheti el, mily nehezen esik ezen hegyestől megválni! Ugy hisz-m, nem családóm, ha a szerkesztő barátomat övével együtt az utóbbiak közé sorozom. (Igaz! Szerk.)

Tátrafüred a mint mostanában áll tökéletesen megfelel a kor által követelt igényeknek, s két furdíi intézetből áll; u. m. Ó- és Új-Tátrafüredből. Az első régből az utóbbi új furdíi hely; az első a miskolci műmálmol igazgatósága, az utóbbit dr. Szontágh Miklós, derék orvos gondozza.

Ó Tátrafürednek kiválóbb házai a következők: a gyönyörű kényelmes étterem a savanyúvízforrás mellett, — az „Adria”, a „Kávész”, „Rigi”, „Vadászkürt”, „Vörös ház”, „Tündérlak”, „Tengerszem”, „Flora”, „Rainer kis zöld ház”, „Prisnitz”, a „Régi ház”, s a furdínek közepében elterülő szép kápolna, melyben vasárnapokon 10 órakor reggel sz. miséadozat s magyar szent beszéd tartatik, mely isteni tisztelet alatt egy melán hangzó harmonium regő hangjaival összevegyül az ajtatos kis furdíi közönség háláncsere a Magasságból. E szent beszédek 5 éven át főt. Oltványi Pál csanádmegei plebános tartotta, ki — fájdalom — a szedői catastropha által maga is igen nagy kárt szenvedén — Oraviczára visszavonult, reméljük, hogy esztendőre ismét hozzánk jön.

Van e furdínek a kápolna melletti téren egy impozáns szökőkútja, van derék orvosa, dr. Jármay László, Budapestről, s szerfelett szives igazgatója.

A 10 percznyi távolságra elterülő Új-Tátrafüred csak nem

szervezetessék, hogy az állami szükségletek fedezésénél a kis-
ipar számára némi könnyebbég kéresek, s hogy a vásár-
ügy legalább is az iparra nézve, némileg megszoríttassék.

Tekintettel a hazai iparosifjúság ünségélyzési törekvé-
seire, szóba jött az iparos ifjúsági egyletek támogatása is.
A congressus helyeselte az ifjúság ilyenmő mozgalmát s fel-
hívni határozta az egyes ipartársulatokat, hogy azt lehető-
leg támogassák, s hogy a szervezésnél a további képzésnek
és beteg-segélyezésének kívül a munka közvetít, útfogadó
s más hasonló üdvös belintézkedések is figyelembe vétessenek.

Végül a házalás szabályozásának s a feyencz ipar
rendezésének kérdése lön megvitatta. Mindkét tárgy élénk
eszmecsere adott alkalmat. Végmegállapodás abban tör-
tént, miszerint a kormányhoz felirat intéztetik, hogy ez a
házalást eltiltsa, vagy legalább lehetőleg korlátozza s a
vándorraktárakat és végeladásokat szigoruan ellenőrizze. Szin-
tén felirat intéztetik a kormányhoz, hogy a feyencz mun-
ka háziag kezeltessek s lehetőleg oly iparágak üzessenek a
feyenczek által, melyek a vidéken nincsenek képviselve,
vagy melynek szükségletét a szabad ipar útján nem lehet
kielégíteni.

Záradékol megalakítottat a 22 tagból álló „központi
bizottság” melynek feladata leend a hozott határozatoknak
foganatosítása, illetőleg a kormányhoz s az egyes ipartársu-
latokhoz való megküldése. Szintén a központi bizottsághoz
utasítottak a beérkezett kérvények és indítványok, ezek
között Majoros Istvánnak a „védegyelet” létesítését célzó
indítványa is, — hogy a viszonyok és körülmények szerint
azokat eltárgyalja lehetőleg pedig érvényesítse.

Ez volt, röviden leírva, az országos iparos congressus
lefolyása; ez volt kezdete, hiszszék, azon átalakulásnak,
melylő iparosaink jólétét s iparunk mi hamarábbi fel-
virágzását méltán várjuk és reméljük.

Keletéri

Levelezés.

Bács-Almás, 1879. június 11-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

A „Bajai Közlöny” m. hó 29. számában megjelent sorokra be-
küldött válasznak azon okból nem méltóztatott helyet adni,

rögen — 1876. július 1-én — nyitott meg, s mint említett
dr. Szontagh Miklós érdemes orvos adott létet ez új fürdőnek;
de dicseretve legyen mondvá: ritka eset, hogy ily derék vállal-
kozó orvos találkoznék, mint Szontagh.

Rövid három év alatt egy vad, posványos hegyoldalt szép
lakható fürdővé átalakítani — nem könnyű feladat. — Ott áll a
gyönyörű három emeletes fürdői ház; a „Terebes”, a „Szontagh-
féle ház”, az új „tourista villa”, a „gróf Forgách ház”, a gróf
Andrássy ház”, az „Octogon”-féle új étterem, kávéház stb. stb. —
Azt létrehozni csak ily derék vállalkozó orvosnak lehetséges.

Az étkezés mind a két fürdőben izletes, jó, az árak mérsé-
keltek.

Tátrafüredről kirándulások tétetnek: 1) A kohlbachi völgybe,
melyben a szőlő Kohlbach — Tarpatak — számtalan zuhatagok-
ban messze kibállol robajjal alá ömlik. Éjszakkal van a kis „nye-
reg” (Kämmchen) a kohlbachi nagy zuhatag és keletnek a Lom-
niczi csúcs. Jobbra a zuhatagtól az ugynevezett „Treppchen” gar-
diális forma lejtőjén át a kis kohlbachi völgybe és végfokában a
szikla romok közt fekvő öt tóhoz érkeznék. Ezen kirándulás ve-
zető kíséretében 5 óra alatt megtehető.

A Kohlbach völgyi kirándulás, mely egy órát vesz igénybe,
igen kellemes már azért is, hogy a „Kis nyereg” alatt a Kárpát-
Egyet közbevetése folytán egy csinos menház épült, mely 3 ével
ezelőtt „Róza” menháznak kereszteltetett meg s a hol jól évezni

mert az, néhány keményebb kifejezést tartalmazván: az illedelmét
sértette volna.

Igaz, hogy multkori cikkem nem iratott valami jó kedély-
hangulatban s mint ilyen nem is lehetett barátságos kifejezésekkel
telve; de bocsánatot kérek! — akkor, a midőn az ember ily lé-
pésre provocatitak, nem önmaga a hibás s a közvélemény ilyen-
kor nem a kemény válasz íróját, hanem azt itéli el, ki olyanak
írására alkalmat szolgáltatott.

Méltóztassék bárkinék elolvasni a fent említett számban bi-
zonyos „Bokros” által irt cikket: ott megtalálndja azon, a mai
napsg már művelt embertől nem várható udvariatlanságot, mely
szerint az egy nőt minden alap nélkül megsért illetlen czél-
zásával.

Elhatároztam — bölcs tanácsára — abban hagyni az egészét.
Lemondok azon kötelesség teljesítéséről, melyly megsértett nöm
írnyában tartozom s csak annyit jegyzek itt meg: hogy ama cikk
írójára mindenkor megvettéssel gondolok. Alázatos szolgája:

Sterk József.

HIREK.

— **Urnapkor** a szokásos körmenetben nagyszámu hívő vett
részt. A körmenetnél főt. Berényi Dániel esp.-plebános úr ponti-
ficalt fényes papi segédlettel, az egyes oltkoroknál a helybeli állami
tanítóképezde növendékei szabatos énekű ártal tették lélek eme-
lőbbé az istenitiszteletet.

— **A kik a volt „Magyar Dunagőzhajóársaság”** részvényei
vagy igérvényei birtokában vannak, pedig ezek száma nálunk
Baján és vidékén nem csekély, siessenek jogaikat érvényesíteni,
mert a cs. k. Dunagőzhajóársaság most váltja be az említett igé-
rvényeket.

— **Az „országos** kisbirtokosok földhitelintézetére” vonat-
kozó törvény az országgyűlés mindkét háza által elfogadtatott. A
hosszú vajudas után remélhetőleg nem sokára létesülni fog ezen
áldást ígérő intézet, mely iránt Baján csak részben kellő érde-
klődést tapasztalunk.

— **A megyei „Gazdasági egyesít”** alelnöke nsgs.
Vojnich Jakab úr táviratilag értesíté szerkesztőségünkét, hogy f.
hó 13-án az alsó hajóval körünkbe jön.

s pihenni lehet; de sőt, ki nagyobb kirándulásokat tenni akar, jól
teszi, ha éjszakára ott megtelepszik, hogy a legszebb helyeket
közelebb érje. A menház bérleje igen tisztességes derék szepes-
szombati polgár, Schmöb Aurél takarékpénztári könyvvivő.

2) A lomniczi csúcs 8323 láb magas, megjárása most ren-
desen az öt tő fölött történik, de vezető kalauz nélkül nem merjen
senki sem feljutni akarni.

3) Jutalmazóbb s kevésbé fáradságos a 7769 láb magas N-
Szalóki csúcs megközelítése, utba ejtven a 3 szalóki tavat.

4) A felkai völgybe az 1 és fél órányira fekvő keresztudombon
át, két óra alatt a felkai tónál vagyunk 5187 láb magasban, ma-
gas gránitfalról zuhatagban ömlik belé a viz. Feljebb van a virág-
kert, havasi rét dús viránnnyal; odább a hosszu tó, 1099 lábnyi,
és nyugatnak a hatalmas gerlachfalvi csúcs 8374 láb magasban, s
e szerint a Kárpátok legmagasabb csúcsa. Eddig egyik öreg 76
éves tanítóm Stíl János Új-Lesznről 8-szor megmászta e csúcsot,
melyet 1874. évig még senki sem közelte meg; állítása szerint a
gerlachfalvi csúcsot megmászni, fárastóbb; de a lomniczi — ve-
szélyesebb. — A hosszu tóhoz 1 és fél órányira van a „Lengyel
nyereg” (polnische Damm) 6389 lábnyi, éjszakkal gyönyörű lát-
képpel. Mélyen alant fekszik a fagyott tó vagyis jages tó.

Babura László.

S Z I N H Á Z.

Vasárnap a „Bácskai Rezervisták“ látványos, benső egység nélküli alkalmi mű.

Hétfőn „Budapesten“, jó vigjáték; Szerdán Somogyi K. jutalmául a „Végrendelet“ kitünő eredeti magyar dráma Czákó Zsigmondtól, melyben a főszereplő jutalmazott átgondolt és következetes játéka által különösen kitűnt. Tekintve azon körülményt, hogy a közönség drámát nézni nem szeret, dicséretére és a jutalmazott tisztületére legyen említve, hogy a néző közönség aránylag szép számmal gyűlt egybe.

Csőtörtőkön „Kapitány kisasszonyt“ adták, noha másodszor, még is telt arenában. A darab fényes külső kiállításán kívül, melynél a királyné férje és ország főparancsnoka (Munkácsi) feltűnő kivételt tett, mi dicsérni valót sem találunk az egész itt-ott operettai selejtségekkel fűszerezett darabon. A királyné (Ungvári Ilka) szabatos éneke, különösen pedig a főceremoniásmester (Mezei) kitünő alakítása öntötték némi életet az egyhangú darabba.

Ma este színe kerül „Petaud király udvara.“ E kitünő operettre felhívjuk a t. közönség becses figyelmét.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. s. tanító urnak, belyben. Beküldött dolgozata igen általános paed elveket tárgyal, nem közölhetjük.

Dr. K. G. úr, Debreczen. Kivánsága szerint történt.

Az első es. kir.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT pósta- és személyszállító hajóinak M E N E T R E N D J E.

Postahajómenetek:

Bajáról Budapestre: kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pont reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton reggel 6 órakor.

Bajáról Orsova-Galatzig: hétfőn, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Személyszállítóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: naponként d. u. 3 órakor,

Bajáról Mohácsra: „ esti 8 „

Üzleti tudósítás.

Baján, 1879. Junius 11-én.

Buza 9.— zab 4.75 bab 7.— árpa 4.80 rozs 6.— kétszeres 6.— köles 4.60 kukorica 4.60.

Az árak 100 kilogr. után.

Felelős szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

PIRNITZER ALAJOS

JANITO MÜHEDY

BUDAPESTI

Lázár Lajos.

CH BURRELL & SONS THETFORDBAN ANGLIA

Észér ügyünk az 1878. évi alapítványi beadványok
Az egyesített gépelepek feltalálója az általa az új felújításban
szükségelt gépelepek feltalálója az általa az új felújításban
szükségelt gépelepek feltalálója az általa az új felújításban

(BIZONYTAVANY) Az öntött vett Burrell-féle gőzcséplő készülékkel igen meg
vagyok elégedve, valamennyi egyéb gyártmányul előbbalóvá teszem, s nem mulasztom el
élnök eziránt teljes elismerésemet fejezni ki.
Déva, 1878. augusztus 10.

F E H É R M I K L Ó S

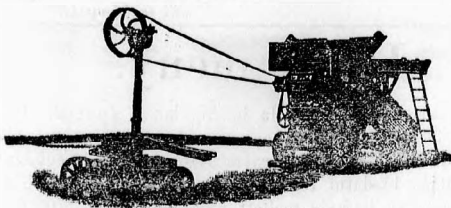
angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépek raktára

BUDAPESTEN

üllői-ut 25. sz. „Köztelek“

BÉCSBEN

III. Pragerstrasse 13. sz. Hotel Hungária

ajánlja a t. cz. gazdaközönségnek **nagy választéku kül- és belföldi gyártmányu alaocsnyó fekvő ugyszinte magas oszlopos rendszerű álló vagy szállító kerekre szerelt szilárd alkotású és könnyű járásu járgány-öséplő-gépeit.**

Nem különben a legjobb Hofherr-féle szállítható 2-4 lóerejű igen könnyű járatu **legujabb tisztító és zsákoló szerkezetű járgány-öséplő-gépeit** szabadalmazott leeresztő készülékkel. **Czelszerű kézi öséplő-gépeit szalmarzóval vagy a nélkül.**

Vas állványu öséplő-gépeit a legujabb osavarjárgánnyal, mely felette nagy egyszerűségénél fogva, különösen oly gazdáknak ajánlatik kik gépekkel még eddig nem bántak.

(Árjegyzékek kívánatra díjmentesen megküldetnek.)

Párisi világkiállítás 1878.

A legmagasabb kitüntetés

a beesületrend lovagkeresztje

és 4 érdemérem.

160 arany-, ezüst- és bronz-érem
az összes nemzetközi és egyéb
mezőgazdasági kiállításon.

BUSTON, PROCTOR és Társa

Budapest, nádor-utca 41. szám alatt,

ajánlanak dusan felszerelt raktárból:

javitott gőzmozdonyokat

fa-, szén- és szalmafűtésre;

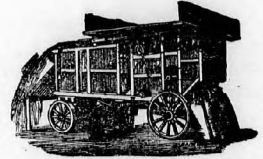
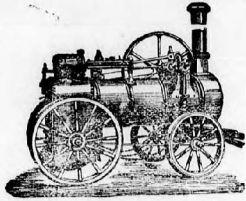
gőzeséplőgépeket

űszögtszító készülékek;

malmokat, Baker-féle rostákat trieureket

stb. stb. stb.

5-10

Párisi világkiállítás 1878-ban. Arany érem és több más jutalmat nyert

A LEGJOBB

gőzmozdonyok, vaskeretű cséplőgépek, szab. „ROBEY“-féle álló gépek, malmok, stb.-ért.

ROBEY & CO.

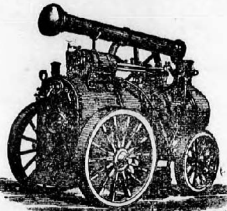
BUDAPEST

Irodahelyiség:

Gyárhelyiség:

IX. álló: ut 35 sz. IX. k. Rákos-ut. 7 sz.

7-12

Javitott gőzmozdonyok.

Egyszersmind ajánlunk

Járgány-

cséplőgépeket,

sörvető-gépeket,

EKÉKET, BORONÁKAT,

Baker-féle rostákat

trieureket,

szecskavágókat

valamint minden más

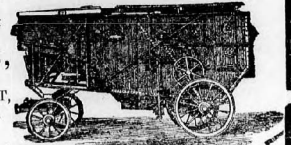
egyéb a gazdasági szak-

ma. végé a legkíméletesebb

Arjegyzekek és felvilágosítások ingyen és berment-

ve küldetnek meg.

Mindennemű javítások jól és olcsón eszközöltetnek.

Szabad. vaskeretű cséplőgépek.

mába. végé a legkíméletesebb

Arjegyzekek és felvilágosítások ingyen és berment-

ve küldetnek meg.

Mindennemű javítások jól és olcsón eszközöltetnek.

Helyiség-változtatás.

Alolírott van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint az eddig **Szemző István** házában volt

női szabó műhelyemet és kész felöltői üzletemet

1879. június elejétől fogva, bolt hiánya miatt **rövid időre** a Szerbtemplom átellenében, kisvásártér-utczában lévő **saját házamba** helyeztem át.

A n. é. közönség további kegyes pártfogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Gerner József,

női szabó mester.

Hirdetmény.

A szántovai r. k. iskola hához hozzá építendő III-ik tanterem felépítése, ugy a tanteremnek bebutorozása folyó évi **július 6-án** d. e. 9 órakor Szántova község-házánál árjelítés utján kiadatni fog; — mire a vállalkozni óhajók 10% bánatpénz letétele mellett azzal, hogy a költségvetés mely a tervezet szerint 871 ftt 74 krra tételtt Szántova község-házánál bármikor betekinthező — ezennel meghivatnak. Szántován, 1879. jun. 13 án.

Pekovits Pál,

községi bír.

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok
PRÁGÁBAN

ajánlják a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyesebben ismert, ugy ráman álló mint kereken járó

kezi- és járgány

cséplőgépeiket

1-től 8 ló, vagy ökörerőig.

Továbbá készitünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukoricoza morzsolókat és szecskavágókat.

Illusztrált árjegyzekek díjmentesen és franco.

12-36

3-1